مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندۀ مضمون میباشد، عقیدۀ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد.

سلطان جان کلیوال

۲۰۱۸/۱۱/۱۵

د ولسمشری ټاکنې، تکنی ښکاری

داسی ښکاری چی د افغانستان د سولی خبری د انجماد او یخ وهلی حالت نه مخ په راوتو دی او لکه د اقلیم ګرموالی چی د شمالی منجمد بحر د یخ د غرونو د ورو ورو را ویلی کیدو سبب کیږی، همداسی د امریکا،روسی،چین، هند او نورو د افغانستان د ګاونډیو هیوادونه په حرکت راغلی او د دوی نوی هلی ځلی او منډی ترړی سړی ته داسی فکر پیدا کوی چی، په افغانستان کی د سولی د راتلو په ګټه دا ټول زبرځواکونه او ګاونډیان پوهیدلی او دا ورته بهتره ښکاره شوی چی که دی وطن کی سوله راشی، د جنګ نه به په سوله کی د دوی ګټی هم ښی خوندی پاتی شی. په دی برخه کی یواځی د افغانانو دایمی بدخواهان (ایران او پاکستان) نه به غیر نور ټول دی نتیجی ته رسیدلی ښکاری چی یو قوی، سوله ایز او باثباته افغانستان د دوی په ګټه دی نسبت یو ناتوان، متزلزل او نا آرام افغانستان ته . دا چی دا دوه نژدی ګاونډیان ولی د یوه باثباته او قوی افغانستان د جوړیدو سره مخالفت کوی دلیلونه یی د لمر غوندی څرګند دی او تکرار یی راته اړین نه ښکاری .

که په دی لنډو ورځو کی په افغانستان کی د سولی د راتلو د پاره د متحده ایالاتو د دولت او د روس او چین د دولتونو هلو ځلو ته وګورو نو پوهیدلی شو چی، دا اوسني حرکتونه، غونډی او بحثونه د پخوانیو حرکتونو سره ډیر توپیر لری. پخوانی حرکتونه په پټه تر سره کیده او یا هم د ځینو مشخصو حلقاتو او سازمانونو له خوا بی له دی چی په دی معضله کی ښکیلی خواوی پکی را ګډی شی پرمخ بیول کیدل، خو اوس د امریکی له خوا د دی ستونزی په ټولو جزئیاتو دباخبر شخص جناب ډاکتر زلمی خلیلزاد د سولی د تامین نوی ماموریت، هغه هم د یوه زمانی حد په ټاکلو سره ،چی د خبری منابعو له اړخه د شپږو میاشتو نه تر یوکاله پوری موده ورته تعین شویده، له یوی خوا، او د روس د دولت علاقه مندی له بلی خو او تر ټولو مهمه دا چی د دی دواړو خواو سره د طالبانو د جنګی ډلی اړیکی نیول،د مسکو د غونډی په جریان کی، په مطبوعاتی کنفرانسونو کی نړیوالو ته د خپل دریځ څرګندول او په نسبتاً بدله او یوڅه آزاده فضا کی د طالبانو د هیئت د مشر عباس ستانکزی د لنډی فیشنی ږیری سره نوی څیره او د ښځینه ژورنالستانو سره خصوصاً د ښځو د حقونو په باره کی خبری کول، ټول هغه څیزونه دی چی تر دی وړاندی یی هیڅ درک نه لګیده. برسیره پردی د کابل د ملی یووالی د دولت د مشرانو او واکدارانو سره د زلمی خلیلزاد لیدنی کتنی او ورسره د مسکو په غونډه کی د سولی د عالی شورا د ګډون کونکی هیئت هغه څرګندونی چی د مطبوعاتی کنفرانسونو او ناستو له لاری یی د عامه خبرتیاو په منظور د رسنیو سره شریکی کړی دی، ټول هغه شنه څراغونه دی چی د سولی د تامین د پاره افغان ولس ته ور ښول شویدی .

داخو هغه نا معکومی هیلی دی چی په افغانستان کی د سولی د راتلو د پاره د عامو خلکو او د سختو فشارونو لاندی د پرتو ولسونو په زړونو کی را ژوندی شویدی، خو ایا سولی دته د رسیدو په لار کی پراته ممانعتونه به د دی پروسی د لا نورځنډ د پاره څومره ستونزی را ایجاد کاندی هسی یوه پوښتنه ده چی سم ځواب ورته نشی ورکول کیدای . تر ټول لومړی او ډیره ښکاره مانع زمونږ دوه همسایه هیوادونه ایران او پاکستان دی. لکه مخکی چی مو وویل دوی هیڅکله نه غواړی چی په خپل څنګ کی یو باثباته او له ستونزو خلاص افغانستان و وینی ځکه بیا به د افغانستان طبیعی شتمنی د دوی د له خولی نه و وزی او لکه اوس چی ورته لاس رسی لری بیا به یی و نه لری .

دویمه ستونزه چی د لومړی ستونزی نه په هیڅ وجه کوچنی او بی ارزښته نه ده هغه په هیواد کی د ننه د موجوده واکمنانو او چارواکو د واکونو له منځه تلل او یا د ګټو محدودیت دی، د لویو مفسیدینو او د عامه شتمنیو او ورسره د بهرنیو مرستو د چور او چپاول ډلی او حلقی دی، د مخدره موادو قاچاق وړونکی، د دولتی ځمکو او د شخصی شمتمنیو غاصبین او د دولتی قدرت انحصارونکی دی چی دا قدرت خپل میراثی حق ګڼی د پلار نه زوی او د ورور

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په څیر و لولئ

نه باید ورو ته ورپاتې شي. دا تولې هغه موانع دي چې د سولې د راتلو په لاره کې به هر ځومره چې کولی شي خنډونه ایجاد کاندي، خو ورسره دا باور هم شته چې که هغه چا چې اصلاً یې د الوبه را پیل کړیده په رښتیا و غواړي چې دا لوبه نوره ختمه کړي بیا به د سولې د دې تولو مخالیفینو هلې ځلې ډومره لوی تاثیر و نه لري چې دا پروسه د ماتې سره مخ کړي .

د مثال په توګه: ډاکتر اشرف غني د بیا ځلې د پاره ځان د ریاست جمهوري څوکۍ ته کاندید کړیدی او وای هغه ځه چې مې پیل کړي باید پای ته یې ورسوم او په دې باوري هم دي چې په هره بیه چې وي دا چوکۍ ورنه څوک نشي نیولی نو دا بیخي څرګنده ده چې د سل واري سولې د راتلو نه ورته د خپل مقام لاس ته راوړنه ډیر ارزښت لري. نوی ډول ډول د قدرت نیولو د پاره ایتلافونه هم په دې تکل کې دي چې یا لوړ مقامونه و ګټي او یا هم اقلاً داسې یو حالت را منځ ته کړي چې د اوه لسو تیرو کلونو په اوږدو کې تر د لاسه کړي د چور او فساد له لارې ګټلې شتمنۍ خو وساتلی شي او د ملي محاکمې میز ته راکش نشي .

خو دا هم څرګنده ده چې که امریکا غوښتې وي دا موانع تولې په اسانۍ سره له منځه وړلی شي .نو له همدې وجهې نه دا سې اوازې خورې دي چې د یوې موقتې اداري په رامنځ ته کیدو سره به موجوده د ملي یووالی تش په نوم اداره ختمیږي، پراخه عنعنوي لویه جرګه به د تول ملت د ریښتینو استازو په ګډون جوړیږي، د سولې د ملي پروسې د برې د پاره به د نړیوالو نورمونو سره یوځای د ملي نرخونو د په کارولو له مخې یو کاري طرزالعمل را منځ ته کوي او کله چې دا پروسه برې ته ورسیده تر هغې وروسته به د تول ټاکنو د پاره په تول هیواد کې بې له ګواښ څخه لاره اواریږي .

که دا اوازې چې نه یواځې د هیواد په دننه کې پرې خبرې کیږي بلکې د نړۍ معتبرې رسنۍ هم ورباندې تبصرې کوي تحقق و مومي نو بیا د نوي لمریز کال د حمل د میاشتې تول ټاکنې به حتمي ځنډیږي او د مؤقتې اداري د جوړیدو بندو بس به کیږي. بې له انتظاره بله چاره نه لرو .

پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیږلو مخکې په ځیر و لولئ